

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 1. lipnja 2016.

[Multimedia]

Ispravan molitveni stav

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Prošle srijede smo slušali prispodobu o sucu i udovici, o potrebi ustrajne molitve. Danas, drugom prispodobom, Isus nas želi poučiti koji je ispravan stav za moljenje i zazivanje Očeva milosrđa; kako se treba moliti; koji je ispravan stav za molitvu. To je prispodoba o farizeju i cariniku (usp. Lk 18, 9-14).

Obojica protagonista uzlaze u hram pomoliti se, ali postupaju različito i polučuju različite plodove. Farizej moli "uspravan" (r. 11) i koristi mnogo riječi. Istina, njegova je molitva zahvale upućena Bogu, ali je zapravo razmetanje vlastitim zaslugama, s osjećajem nadmoći prema "drugim ljudima", koje opisuje kao "grabežljivce, nepravednike, preljubnike", kao, na primjer – i pritom pokazuje na ovog drugog – "ovaj carinik" (r. 11). Ali upravo u tome i jest problem: taj se farizej moli Bogu, ali zapravo gleda samoga sebe. Moli se samom sebi! Namjesto da pred očima ima Gospodina, on ima ogledalo. Iako se nalazi u hramu, ne osjeća potrebu da padne nice pred Božjim veličanstvom; stoji na nogama, osjeća se sigurnim, gotovo kao da je on gospodar hrama! On nabraja učinjena dobra djela: neporočan je, u opsluživanju zakona čini i više od onoga što je dužan, posti "dva puta u tjednu" i plaća "desetinu" od svega što posjeduje. Ukratko, više no što moli, farizej izražava zadovoljstvo vlastitim opsluživanjem zapovijedi. Ipak njegov stav i njegove riječi su daleko od načina na koji djeluje i govori Bog, koji ljubi sve ljude i ne prezire grešnike. Naprotiv, taj farizej prezire grešnike, također kad upire prstom u onog drugoga koji se ondje nalazi. Ukratko, farizej, koji se smatra pravednim, zanemaruje najvažniju zapovijed: ljubav prema Bogu i prema bližnjemu.

Nije dovoljno dakle pitati se koliko molimo, već se moramo zapitati i kako molimo, ili bolje, kakvo je naše srce: važno je preispitati svoje srce da prosudimo naše misli, osjećaje i iščupamo nadutost i licemjerje. Ali moje je pitanje: može li se moliti s nadutošću u srcu? Ne. Može li se moliti s licemjerjem u srcu? Ne. U molitvi moramo isključivo stajati pred Boga takvi kakvi jesmo. Ne poput farizeja čija molitva odiše nadutošću i licemjerjem. Svi smo obuzeti silnom užurbanošću ritma svakodnevice, često smo prepušteni na milost i nemilost osjećajâ, rastreseni, zbunjeni. Nužno je naučiti ponovno pronaći put prema našem srcu, ponovno vratiti vrijednost intimnosti i tišine, jer nas ondje Bog susreće i govori nam. Samo polazeći od toga možemo i mi sami susresti druge i govoriti s njima. Farizej se zaputio prema hramu, siguran u sebe, ali ne primjećuje da je izgubio put koji vodi do njegova srca.

Carinik – ovaj drugi – pak dolazi u hram ponizne i skrušene duše: "stojeći izdaleka, ne usudi se ni očiju podignuti k nebu, nego se udaraše u prsa" (r. 13). Njegova je molitva veoma kratka, nije tako duga poput farizejeve: "Bože, milostiv budi meni grešniku!" Ništa više. Lijepa molitva! Naime, carinike se smatralo nečistim osobama, podložnicima stranih vladara, bili su omraženi u narodu i općenito ih se pribrajalo "grešnicima". Prispodoba uči da netko nije pravedan ili grešan zbog svoje društvene pripadnosti, već zbog svojega odnosa s Bogom i svojega odnosa s braćom. Čini pokore i malo jednostavnih riječi svjedoče njegovu svijest o vlastitom bijednom stanju. Njegova je molitva jezgrovita. Postupa kao ponizan čovjek, siguran jedino u to da je grešnik potrebit smilovanja. Dok farizej ne traži ništa zato što je već sve imao, carinik može samo prosi od Boga milosrđe. I to je lijepo: prosi Božje milosrđe! Predstavljajući se "praznih ruku", gola srca i priznajući se grešnikom, carinik pokazuje svima nama nužan uvjet za primanje Gospodinova oprostjenja. Na kraju upravo on, tako prezren, postaje slika pravog vjernika.

Isus zaključuje prispodobu izrekom: "Kažem vam: ovaj – to jest carinik – siđe opravdan kući svojoj, a ne onaj! Svaki koji se uzvisuje, bit će ponižen; a koji se ponizuje, bit će uzvišen" (r. 14). Tko je od te dvojice pokvarenjak? Farizej. Farizej je upravo slika pokvarenjaka koji se pretvara da moli, ali uspijeva tek šepiriti se pred zrcalom. To je pokvarenjak koji se pretvara da moli. Tako, u životu onaj koji misli da je pravedan i osuđuje druge i prezire ih, je pokvarenjak i licemjer. Oholost kviri svako dobro djelo, čini molitvu praznom, udaljava od Boga i drugih ljudi. Bog više voli poniznost ne zato da nas ponizi: poniznost je radije nužni uvjet da nas može ponovno dignuti, tako da iskusimo milosrđe koje ispunjava naše praznine. Ako molitva nadutoga ne dopire do Božjeg srca, poniznost bijednika širom otvara njegova vrata. Bog ima jednu slabost: slabost prema poniznima. Pred poniznim srcem, Bog otvara potpuno svoje srce. To je ona poniznost koju Djevica Marija izražava u hvalospjevu Veliča: "pogleda na neznatnost službenice svoje [...] Od koljena do koljena dobrota je njegova nad onima što se njega boje." (Lk 1, 48.50). Neka nam ona, naša Majka, pomogne moliti ponizna srca. A mi ponovimo zajedno tri puta tu lijepu molitvu: "Bože, milostiv budi meni grešniku!"

©Copyright - Libreria Editrice Vaticana